Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
της 19ης Μαΐου 2022[1]

Υπόθεση C-180/21

VS
κατά
Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet,
παρισταμένων των:
Teritorialno otdelenie – Petrich kam Rayonna prokuratura – Blagoevgrad

[αίτηση του Administrativen sad – Blagoevgrad
(διοικητικού πρωτοδικείου του Blagoevgrad, Βουλγαρία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 – Άρθρα 4 και 6 – Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 – Άρθρα 1, 2, 3, 4 και 9 – Νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας – Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θύματος αξιόποινης πράξης για τους σκοπούς μεταγενέστερης δίωξής του και άμυνας της εισαγγελίας στο πλαίσιο πολιτικής δίκης – Έννοια του όρου "σκοποί άλλοι από εκείνους για τους οποίους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέχθηκαν"»

1. Βασική αρχή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679[2], ο οποίος αποτελεί τη γενική ρύθμιση στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680[3] (lex specialis στον ίδιο τομέα όσον αφορά τις ποινικές διαδικασίες) είναι ότι η συλλογή τέτοιων δεδομένων και η επεξεργασία τους περιορίζονται στους ειδικούς σκοπούς που προβλέπει ο νόμος.

2. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο καλείται να δώσει απάντηση σε ερωτήματα βουλγαρικού δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία του ΓΚΠΔ και της οδηγίας 2016/680, προκειμένου να αποσαφηνιστεί εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται από εισαγγελία κράτους μέλους έχουν υποστεί παράνομη επεξεργασία στην περίπτωση που:

– αφενός, τα συλλεγέντα δεδομένα αφορούσαν πρόσωπο που αρχικώς φερόταν ως θύμα, αλλά στο οποίο αργότερα απαγγέλθηκαν κατηγορίες στο πλαίσιο της ίδιας ποινικής διαδικασίας·

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

[2] Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016, L 119, σ. 1) (στο εξής: ΓΚΠΔ).

[3] Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ 2016, L 119, σ. 89).

– αφετέρου, η εισαγγελία επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τα δεδομένα που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο διαφόρων ποινικών ερευνών ως αποδεικτικά στοιχεία προς αντίκρουση αστικής αγωγής με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων αυτών διεκδικεί αποζημίωση λόγω της υπερβολικής καθυστέρησης της ποινικής διαδικασίας.

A. Το νομοθετικό πλαίσιο. Το δίκαιο της Ένωσης

1. Ο ΓΚΠΔ

3. Κατά το άρθρο 2 («Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής»):

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης.

2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

α) στο πλαίσιο δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης,

[…]

δ) από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και πρόληψης έναντι κινδύνων που απειλούν τη δημόσια ασφάλεια.

[…]»

4. Το άρθρο 4 («Ορισμοί») προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

[…]

2) “επεξεργασία”: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,

[…]

7) “υπεύθυνος επεξεργασίας”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους,

[…]».

5. Το άρθρο 5 («Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα») ορίζει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων (“νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια”),

β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς· η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 (“περιορισμός του σκοπού”),

γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία (“ελαχιστοποίηση των δεδομένων”),

[…]».

6. Το άρθρο 6 («Νομιμότητα της επεξεργασίας») έχει ως εξής:

«1. Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς,

[…]

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας,

[…]

ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί.

Το στοιχείο στ) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

[…]

3. Η βάση για την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε) ορίζεται σύμφωνα με:

α) το δίκαιο της Ένωσης, ή

β) το δίκαιο του κράτους μέλος στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Ο σκοπός της επεξεργασίας καθορίζεται στην εν λόγω νομική βάση ή, όσον αφορά την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε), είναι η αναγκαιότητα της επεξεργασίας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η εν λόγω νομική βάση μπορεί να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για την προσαρμογή της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού […]. Το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο του κράτους μέλους ανταποκρίνεται σε σκοπό δημόσιου συμφέροντος και είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό.

4. Όταν η επεξεργασία για σκοπό άλλο από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεγεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή στο δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο αποτελεί αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση των σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο η επεξεργασία για άλλο σκοπό είναι συμβατή με τον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται αρχικώς τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων:

α) τυχόν σχέση μεταξύ των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεχθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και των σκοπών της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας,

β) το πλαίσιο εντός του οποίου συλλέχθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας,

γ) τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 9, ή κατά πόσο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες και αδικήματα υποβάλλονται σε επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 10,

δ) τις πιθανές συνέπειες της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας για τα υποκείμενα των δεδομένων,

ε) την ύπαρξη κατάλληλων εγγυήσεων, που μπορεί να περιλαμβάνουν κρυπτογράφηση ή ψευδωνυμοποίηση.»

2. Η οδηγία 2016/680

7. Κατά το άρθρο 1 («Αντικείμενο και στόχοι»):

«1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τους κανόνες που αφορούν στην προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένων της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της αποτροπής τους.

2. Σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη:

α) προστατεύουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων και, ειδικότερα, το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· […]

[…]».

8. Το άρθρο 2 («Πεδίο εφαρμογής») διαλαμβάνει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς που καθορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1.

[…]

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

α) στο πλαίσιο δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης·

[…]».

9. Το άρθρο 3, παράγραφοι 1, 2 και 8, υιοθετεί τους ορισμούς του άρθρου 4, παράγραφοι 1, 2 και 7, του ΓΚΠΔ.

10. Το άρθρο 4 («Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα») ορίζει τα εξής:

«[…]

2. Η επεξεργασία από τον ίδιο ή άλλο υπεύθυνο επεξεργασίας για οποιονδήποτε σκοπό προβλεπόμενο στο άρθρο 1 παράγραφος 1 άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέγονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται στο μέτρο που:

α) ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εξουσιοδοτημένος να επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τον σκοπό αυτόν σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους· και

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη και ανάλογη προς τον εν λόγω άλλο σκοπό, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους.

[…]»

11. Το άρθρο 6 («Διάκριση μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών υποκειμένων των δεδομένων») προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση και στον βαθμό του εφικτού, προβλέπουν ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας διακρίνει σαφώς μεταξύ δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διαφορετικών κατηγοριών υποκειμένων, παραδείγματος χάριν:

α) προσώπων σε σχέση με τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι διέπραξαν ή πρόκειται να διαπράξουν ποινικό αδίκημα·

β) προσώπων τα οποία καταδικάστηκαν για ποινικό αδίκημα·

γ) θυμάτων ποινικού αδικήματος ή προσώπων για τα οποία ορισμένα πραγματικά περιστατικά δημιουργούν την πεποίθηση ότι μπορεί να είναι θύματα ποινικού αδικήματος· και

δ) άλλων μερών ως προς ποινικό αδίκημα, όπως προσώπων που ενδέχεται να κληθούν να καταθέσουν σε ανακρίσεις σχετικά με ποινικά αδικήματα ή σε επακόλουθη ποινική διαδικασία ή προσώπων που μπορούν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με ποινικά αδικήματα, ή προσώπων επικοινωνίας ή συνεργών των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β).»

12. Το άρθρο 8 («Νομιμότητα της επεξεργασίας») αναφέρει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η επεξεργασία είναι σύννομη μόνον εάν και στον βαθμό που είναι απαραίτητη για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται από αρχή αρμόδια για τους σκοπούς που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και βασίζεται στο δίκαιο της Ένωσης ή των κρατών μελών.

2. Το δίκαιο κράτους μέλους που ρυθμίζει την επεξεργασία στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας καθορίζει τουλάχιστον τους στόχους της επεξεργασίας, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία και τους σκοπούς της επεξεργασίας.»

13. Κατά το άρθρο 9 («Ειδικοί όροι επεξεργασίας»):

«1. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συγκεντρώνονται από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς του άρθρου 1 παράγραφος 1 δεν υφίστανται επεξεργασία για σκοπούς άλλους από αυτούς του άρθρου 1 παράγραφος 1, εκτός εάν αυτή η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή των κρατών μελών. Όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται επεξεργασία για τέτοιους άλλους σκοπούς, εφαρμόζεται ο [ΓΚΠΔ], εκτός εάν η επεξεργασία διενεργείται στο πλαίσιο δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

2. Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές είναι επιφορτισμένες από το δίκαιο του κράτους μέλους με την εκτέλεση καθηκόντων διαφορετικών από εκείνων που εκτελούνται για τους σκοπούς του άρθρου 1 παράγραφος 1, εφαρμόζεται ο [ΓΚΠΔ] στην επεξεργασία που διενεργείται για τους εν λόγω σκοπούς, που περιλαμβάνουν την αρχειοθέτηση για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τη χρήση για επιστημονικούς, στατιστικούς ή ιστορικούς λόγους, εκτός εάν η επεξεργασία διενεργείται στο πλαίσιο δραστηριότητας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

[…]»

Β. Το εθνικό δίκαιο

1. Το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας[4]

14. Το άρθρο 127 προβλέπει αποκλειστική αρμοδιότητα της εισαγγελικής αρχής να διευθύνει τη διενέργεια ανακριτικών πράξεων, να απαγγέλλει κατηγορίες κατά προσώπων για τέλεση αξιόποινων πράξεων και να ασκεί ποινική δίωξη σε περίπτωση τέλεσης αυτεπαγγέλτως διωκόμενης αξιόποινης πράξης.

2. Ο Zakon za zashtita na lichnite danni[5]

15. Το άρθρο 1 ορίζει τα εξής:

«(1) Ο παρών νόμος διέπει τις δημόσιας φύσης σχέσεις σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα κατά το μέρος που δεν διέπονται από τον [ΓΚΠΔ].

(2) Ο παρών νόμος θεσπίζει επίσης τους κανόνες σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης και ανίχνευσης ποινικών αδικημάτων, της διερεύνησης και δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και αποτροπής απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας και τάξης.

[…]»

16. Το άρθρο 17 ορίζει τα εξής:

«(1) Η Επιθεώρηση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου είναι αρμόδια για τον έλεγχο και την τήρηση του [ΓΚΠΔ], του παρόντος νόμου και των πράξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έναντι της επεξεργασίας τους από:

1. τα δικαστήρια κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους, και

2. την εισαγγελία και τις ανακριτικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως δικαστικών αρχών για τους σκοπούς της πρόληψης, ανίχνευσης, διερεύνησης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων.

[…]»

17. Το άρθρο 42 έχει ως εξής:

«(1) Οι κανόνες του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε περίπτωση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης και ανίχνευσης

4 DV αριθ. 56, της 13ης Ιουλίου 1991.

5 Νόμος για την προστασία των δεδομένων, DV αριθ. 1, της 4ης Ιανουαρίου 2002, ως ίσχυε κατά τον χρόνο τέλεσης των επίμαχων πράξεων.

ποινικών αδικημάτων, της διερεύνησης και δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και αποτροπής απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας και τάξης.

(2) Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται για τους σκοπούς της παραγράφου 1 δεν υποβάλλονται σε επεξεργασία για άλλους σκοπούς, εκτός εάν άλλως προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας.

(3) Όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με την παράγραφο 1 για σκοπούς άλλους από εκείνους που προβλέπονται στην παράγραφο 1 καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2, εφαρμόζεται ο [ΓΚΠΔ] και οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου που θεσπίζουν μέτρα για την εφαρμογή του.

(4) Ως "αρμόδια αρχή" κατά την έννοια της παραγράφου 1 νοείται κάθε δημόσια αρχή αρμόδια για την πρόληψη και ανίχνευση ποινικών αδικημάτων, τη διερεύνηση και δίωξή τους ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και αποτροπής απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας και τάξης.

(5) Εκτός εάν ο νόμος ορίζει άλλως, υπεύθυνος επεξεργασίας, κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς που ορίζονται στην παράγραφο 1 είναι η αρμόδια αρχή κατά την έννοια της παραγράφου 4 ή η διοικητική οντότητα στην οποία υπάγεται η εν λόγω αρχή η οποία, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλες αρχές, καθορίζει τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

18. Το άρθρο 45 ορίζει τα εξής:

«[…]

(2) Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας που αρχικώς τα συνέλεξε, ή από άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, για έναν από τους σκοπούς του άρθρου 42, παράγραφος 1, διαφορετικό από εκείνον για τον οποίο συνελέγησαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι:

1. ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εξουσιοδοτημένος να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τον εν λόγω σκοπό σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, και

2. η επεξεργασία είναι απαραίτητη και ανάλογη προς τον εν λόγω άλλο σκοπό σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας.

[…]»

19. Το άρθρο 47 αναπαράγει το άρθρο 6 της οδηγίας 2016/680.

20. Το άρθρο 49 έχει ως εξής:

«Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι νόμιμη όταν είναι απαραίτητη για την άσκηση από την αρμόδια αρχή των αρμοδιοτήτων της προς τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 42, παράγραφος 1, και προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή από νόμο που ορίζει τους

σκοπούς της επεξεργασίας και τις κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία.»

II. Τα πραγματικά περιστατικά, οι διαδικασίες και τα προδικαστικά ερωτήματα

21. Υπό τη διεύθυνση της Rayonna prokuratura – Petrich (περιφερειακής εισαγγελίας του Petrich, Βουλγαρία), διεξήχθη έρευνα (αριθ. 252/2013 της αστυνομίας του Petrich)[6] για τη διαλεύκανση αξιόποινων πράξεων[7] που έλαβαν χώρα στις 18 Απριλίου 2013.

22. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, συνελέγησαν αρχικώς δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του VS υπό την ιδιότητά του ως θύματος.

23. Με διατάξεις της εισαγγελίας της 4ης και 5ης Απριλίου 2018, απαγγέλθηκαν κατηγορίες σε τέσσερα πρόσωπα (μεταξύ αυτών, στον VS) για τις ως άνω πράξεις.

24. Στις 10 Νοεμβρίου 2020, το Rayonen sad Petrich (πρωτοδικείο του Petrich, Βουλγαρία) διέταξε την παύση της ποινικής δίωξης λόγω παραγραφής.

25. Το 2016 και το 2017, κατόπιν καταγγελιών κατά του VS, η περιφερειακή εισαγγελία του Petrich διέταξε τη διενέργεια ποινικής έρευνας[8], η οποία, ελλείψει ενδείξεων ενοχής, δεν οδήγησε στην κίνηση ποινικής διαδικασίας.

26. Το 2018, ο VS άσκησε ενώπιον του Okrazhen sad – Blagoevgrad (περιφερειακού δικαστηρίου του Blagoevgrad, Βουλγαρία) αγωγή[9] κατά της εισαγγελίας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, ζητώντας αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη λόγω της υπερβολικής διάρκειας της ποινικής διαδικασίας αριθ. 252/2013.

27. Προκειμένου να αντικρούσει την αγωγή αυτή, η εισαγγελία ζήτησε από το δικαστήριο την προσκόμιση των δικογραφιών αριθ. 517/2016 και 1872/2016 της περιφερειακής εισαγγελίας του Petrich.

28. Με διάταξη της 15ης Οκτωβρίου 2018, το Okrazhen sad – Blagoevgrad (περιφερειακό δικαστήριο του Blagoevgrad) διέταξε την περιφερειακή εισαγγελία του Petrich να προσκομίσει αντίγραφα των εγγράφων που περιέχονται στις δικογραφίες αριθ. 517/2016 και 1872/2016.

29. Στις 12 Μαρτίου 2020, ο VS υπέβαλε καταγγελία ενώπιον της Inspektorata kam Visshia sadeben savet (Επιθεώρησης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, στο εξής: IVSS) για την κατά τη γνώμη του παράνομη διπλή επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα από την εισαγγελία, η οποία φέρεται να χρησιμοποίησε καταχρηστικά:

– τα δεδομένα του VS που είχαν συλλεγεί υπό την ιδιότητά του ως θύματος προκειμένου να υποβληθούν σε περαιτέρω επεξεργασία υπό την ιδιότητά του ως κατηγορουμένου στην ποινική διαδικασία αριθ. 252/2013·

6 Δικογραφία αριθ. 1548/2013 της περιφερειακής εισαγγελίας του Petrich.

7 Σύμφωνα με τη διάταξη περί παραπομπής (σημείο 8.1), το αδίκημα προβλεπόταν στο άρθρο 325, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 20, παράγραφος 2, του Nakazatelen kodeks (Ποινικού Κώδικα).

8 Δικογραφίες αριθ. 517/2016, αριθ. 1870/2016, αριθ. 1872/2016 και αριθ. 2217/2016.

9 Πολιτική δίκη αριθ. 144/2018.

– τα δεδομένα του VS που περιλαμβάνονται στις δικογραφίες αριθ. 517/2016 και αριθ. 1872/2016 προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από την εισαγγελία στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης αριθ. 144/2018.

30. Στις 22 Ιουνίου 2020, η IVSS απέρριψε την καταγγελία του VS και ως προς τα δύο σκέλη της.

31. Ο VS προσέβαλε την απόφαση αυτή της IVSS ενώπιον του Administrativen sad Blagoevgrad (διοικητικού πρωτοδικείου του Blagoevgrad, Βουλγαρία), το οποίο υποβάλλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 1, παράγραφος 1, της [οδηγίας 2016/680] την έννοια ότι, κατά τη διατύπωση των σκοπών της διάταξης, οι απαριθμούμενοι σε αυτό όροι της "πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων" νοούνται ως πτυχές ενός γενικού σκοπού;

2) Ισχύουν οι διατάξεις του [ΓΚΠΔ] και έναντι των εισαγγελικών αρχών της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, λόγω του ότι αυτές, είτε διά της αναφοράς ότι έχει σχηματιστεί δικογραφία για το εμπλεκόμενο πρόσωπο είτε διά κοινοποιήσεως του περιεχομένου της στο πλαίσιο αντίκρουσης αγωγής που στρεφόταν κατά των εν λόγω αρχών, χρησιμοποίησαν τις πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπο αυτό τις οποίες οι ίδιες ως "υπεύθυνος επεξεργασίας" κατά το άρθρο 3, σημείο 8, της [οδηγίας 2016/680] είχαν καταχωρίσει σε φάκελο δικογραφίας που σχηματίστηκε για το εν λόγω πρόσωπο με σκοπό τη διερεύνηση ενδείξεων αξιόποινης πράξης;

2) 1) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ανωτέρω ερώτημα:

Έχει ο όρος "έννομα συμφέροντα" στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του [ΓΚΠΔ] την έννοια ότι καλύπτει την πλήρη ή μερική δημοσιοποίηση των πληροφοριών για ένα πρόσωπο οι οποίες περιλήφθηκαν σε δικογραφία που σχηματίστηκε από τις εισαγγελικές αρχές για το πρόσωπο αυτό, με σκοπό την πρόληψη, διερεύνηση, ανίχνευση ή δίωξη ποινικών αδικημάτων, όταν η εν λόγω δημοσιοποίηση λαμβάνει χώρα με σκοπό την άμυνα του υπευθύνου επεξεργασίας ως διαδίκου σε πολιτική δίκη, ενώ μάλιστα το υποκείμενο των δεδομένων αποκλείεται να έχει δώσει τη συγκατάθεσή του στη δημοσιοποίηση των σχετικών πληροφοριών;»

III. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

32. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Μαρτίου 2021.

33. Στη διαδικασία μετείχαν και κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις ο VS, η IVSS, η Βουλγαρική, η Τσεχική και η Ολλανδική, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

34. Το Δικαστήριο δεν έκρινε αναγκαία τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησης, την οποία ουδείς από τους διαδίκους ζήτησε.

IV. Ανάλυση

A. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις επί του εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης

35. Ο ΓΚΠΔ και η οδηγία 2016/680 συνθέτουν ένα συνεκτικό σύστημα στο οποίο:

– ο ΓΚΠΔ καθορίζει τους *γενικούς κανόνες* για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα·

– η οδηγία 2016/680 θεσπίζει τους *ειδικούς κανόνες* για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και της αστυνομικής συνεργασίας.

36. Η προστασία που παρέχει το καθεστώς των δύο αυτών νομοθετικών κειμένων εδράζεται στις αρχές της νομιμότητας, της αντικειμενικότητας και της διαφάνειας και, καθ' ο μέρος ενδιαφέρει εν προκειμένω, στην αρχή του αυστηρού περιορισμού της συλλογής και της επεξεργασίας των δεδομένων στους σκοπούς που προβλέπει ο νόμος [10].

37. Συγκεκριμένα, το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ΓΚΠΔ ορίζει ότι τα δεδομένα «συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς *και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς*» [11]. Τους ίδιους όρους χρησιμοποιεί και το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2016/680 ως lex specialis.

38. Επομένως, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορούν να συλλέγονται ούτε να υποβάλλονται σε επεξεργασία γενικώς, παρά μόνο για συγκεκριμένους σκοπούς [12] και υπό τους όρους νομιμότητας που έχει θέσει ο νομοθέτης της Ένωσης.

39. Η αρχή της αυστηρής σύνδεσης μεταξύ της συλλογής και της επεξεργασίας δεδομένων, αφενός, και των σκοπών που αμφότερες οι πράξεις οφείλουν να εξυπηρετούν, αφετέρου, δεν είναι απόλυτη, καθόσον τόσο ο ΓΚΠΔ όσο και η οδηγία 2016/680 επιτρέπουν κάποια ευελιξία, όπως εν συνεχεία εκθέτω.

40. Στη διαφορά της κύριας δίκης, το διοικητικό δικαστήριο καλείται να αποφανθεί εάν η εποπτική αρχή (η IVSS) [13] νομίμως απέρριψε την καταγγελία με την οποία ο VS προσήπτε στη βουλγαρική εισαγγελία παράνομη επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

41. Τα δεδομένα αυτά είχαν συλλεγεί, όπως έχω ήδη εκθέσει, σε δύο διαφορετικά πλαίσια:

– στο πλαίσιο ποινικής έρευνας την οποία διέταξε η εισαγγελία το 2013 σε σχέση με πράξεις ως προς τις οποίες ο VS φέρεται να ήταν θύμα. Τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια κατά του VS ως κατηγορουμένου στην ίδια ποινική διαδικασία·

[10] Αιτιολογικές σκέψεις 39 του ΓΚΠΔ και 26 της οδηγίας 2016/680.

[11] Η υπογράμμιση δική μου.

[12] Απαριθμούνται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 (βλ. υποσημείωση 15 των παρουσών προτάσεων). Εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2016/680, οι σκοποί που επιτρέπονται από τον ΓΚΠΔ είναι όλοι τους δυνητικά νόμιμοι. Ισχύει, συνεπώς, μια αρχή ελευθερίας, υπό την επιφύλαξη της νομιμότητας των όρων επεξεργασίας των δεδομένων και των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων (κεφάλαια II και III του ΓΚΠΔ).

[13] Σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680, κάθε κράτος μέλος «προβλέπει ότι κάθε εποπτική αρχή δεν είναι αρμόδια να εποπτεύει πράξεις επεξεργασίας από δικαστήρια τα οποία ενεργούν στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας».

– στο πλαίσιο άλλων ποινικών ερευνών, το 2016 και το 2017, οι οποίες διετάχθησαν από την ίδια εισαγγελία κατόπιν διαφορετικών καταγγελιών που στρέφονταν, μεταξύ άλλων, κατά του VS, για πράξεις διαφορετικές από αυτές του 2013 [14]. Στην περίπτωση αυτή, η εισαγγελία ζήτησε (και το αρμόδιο δικαστήριο έκανε δεκτό το αίτημά της) να χρησιμοποιήσει τα δεδομένα που είχαν συλλεγεί στο πλαίσιο των ποινικών αυτών ερευνών προκειμένου να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης που είχε ασκήσει κατ' αυτής ο VS.

42. Τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου αφορούν, αντιστοίχως:

– τη νομιμότητα της χρήσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του VS σε δύο διαδοχικά χρονικά στάδια της ίδιας ποινικής διαδικασίας (πρώτο προδικαστικό ερώτημα).

– τη νομιμότητα της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του VS που συνελέγησαν στο πλαίσιο ποινικής έρευνας διαταχθείσας από την εισαγγελία και τα οποία η τελευταία προτίθεται να χρησιμοποιήσει προς αντίκρουση της αγωγής που άσκησε κατ' αυτής ο VS (δεύτερο προδικαστικό ερώτημα).

43. Συμμερίζομαι την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου και όλων όσοι μετείχαν στην παρούσα προδικαστική διαδικασία ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την οποία αφορά το πρώτο προδικαστικό ερώτημα διέπεται από την οδηγία 2016/680.

44. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680, η τελευταία εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων. Εν προκειμένω, τα δεδομένα του VS συνελέγησαν και υποβλήθηκαν σε επεξεργασία στο πλαίσιο ακριβώς ποινικής έρευνας.

45. Ωστόσο, όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς πολιτικής δίκης κατά της εισαγγελίας (δεύτερο προδικαστικό ερώτημα), ο ΓΚΠΔ θα έχει εφαρμογή εάν η διαβίβαση αυτή συνιστά επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς άλλους από αυτούς του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680, πλην όμως σχετιζόμενους με δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

[14] Αν και από τις πληροφορίες που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο δεν προκύπτει ρητώς, όλα εντούτοις δείχνουν ότι πρόκειται πράγματι για διαφορετικές πράξεις.

Β. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα: ad intra επαναχρησιμοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται για σκοπούς εμπίπτοντες στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2016/680

46. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680, η επεξεργασία από τον ίδιο ή άλλο υπεύθυνο επεξεργασίας για οποιονδήποτε σκοπό προβλεπόμενο στο άρθρο 1 παράγραφος 1 [15] άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέγονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται στο μέτρο που:

α) ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εξουσιοδοτημένος να επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τον σκοπό αυτόν σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους και

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη και ανάλογη προς τον εν λόγω άλλο σκοπό, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους.

47. Η οδηγία 2016/680 επιτρέπει, συνεπώς, την ad intra επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται δυνάμει αυτής. Τα δεδομένα που έχουν συλλεγεί για έναν από τους απαριθμούμενους στο άρθρο 1, παράγραφος 1, σκοπούς μπορούν να χρησιμοποιηθούν επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για έναν ή περισσότερους άλλους σκοπούς που περιλαμβάνονται στην απαρίθμηση αυτή.

48. Το ζήτημα που τίθεται με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του VS που είχαν συλλεγεί όταν ο τελευταίος φερόταν ως θύμα του υπό διερεύνηση αδικήματος μπορούν να τύχουν μεταγενέστερης επεξεργασίας εις βάρος του ως υπόπτου ή κατηγορουμένου στο πλαίσιο της ίδιας ποινικής διαδικασίας.

49. Με άλλα λόγια, το ερώτημα είναι εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του VS είχαν υποβληθεί σε επεξεργασία για *τον ίδιο σκοπό* που δικαιολογούσε την αρχική συλλογή τους ή, μάλλον, για *δύο διαφορετικούς σκοπούς*, πλην όμως εμπίπτοντες στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2016/680. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επεξεργασία θα έπρεπε να υπόκειται στους ειδικούς όρους του άρθρου 4, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας.

50. Το αιτούν δικαστήριο διατυπώνει το πρώτο προδικαστικό ερώτημα κάπως ασαφώς σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς. Ερωτά, κατά λέξη, εάν το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 έχει την «έννοια ότι, κατά τη διατύπωση των σκοπών της διάταξης, οι απαριθμούμενοι σε αυτό όροι της "πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων" νοούνται ως πτυχές ενός γενικού σκοπού».

51. Λαμβανομένης υπόψη της έκθεσης του αιτούντος δικαστηρίου, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να αναδιατυπωθεί το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, όπως έχουν προτείνει οι διάδικοι και όσοι μετέχουν στην παρούσα προδικαστική διαδικασία. Αυτό που πραγματικά έχει σημασία (και αυτό που, στην πραγματικότητα, αφορούσε η καταγγελία του VS) δεν είναι η αφηρημένη σχέση

[15] Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 χαρακτηρίζει ως τέτοιους τους σκοπούς της «πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένων της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της αποτροπής τους». Η ισπανική απόδοση του άρθρου αυτού διαφέρει από άλλες επίσημες γλώσσες ως προς τον όρο «enjuiciamiento». Ειδικότερα, η γαλλική απόδοση χρησιμοποιεί το ουσιαστικό «poursuites», το οποίο ισοδυναμεί με το «prosecution» της αγγλικής απόδοσης, με το «perseguimento» της ιταλικής απόδοσης, με το «Verfolgung» της γερμανικής απόδοσης ή με το «vervolging» της ολλανδικής απόδοσης. Οι αποδόσεις αυτές καθώς και άλλες (πλην της ισπανικής) αναφέρονται σε μια δραστηριότητα που προηγείται της εν στενή εννοίας «enjuiciamiento», η οποία ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των δικαστηρίων.

γενικού/ειδικού σκοπού, αλλά το εάν, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας διεπόμενης από την οδηγία 2016/680, ο σκοπός που οδήγησε στη συλλογή δεδομένων ενός προσώπου υπό την ιδιότητά του ως φερόμενου θύματος αδικήματος εξακολουθεί να υφίσταται όταν τα δεδομένα αυτά οδηγούν εν συνεχεία σε απαγγελία κατηγορίας εναντίον του στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας.

52. Σύμφωνα με τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 είναι δυνατή, στο πλαίσιο του άρθρου αυτού, η διάκριση τριών κατηγοριών σκοπών, οι οποίοι αντιστοιχούν σε διαφορετικά χρονικά σημεία και δραστηριότητες:

– αφενός, ο σκοπός της «πρόληψης», συμπεριλαμβανομένης αυτής που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας·

– αφετέρου, ο σκοπός της «διερεύνησης» (υπό ευρεία έννοια) αξιόποινων πράξεων, ο οποίος περιλαμβάνει την ανίχνευση, την εν στενή εννοία διερεύνηση και τη δίωξη των αδικημάτων·

– τέλος, ο σκοπός της «εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων».

53. Η συστηματική ή συγκειμενική ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680 συνηγορεί υπέρ του ότι πρόκειται για διακριτούς σκοπούς. Ειδάλλως, όπως επισήμανε η Ολλανδική Κυβέρνηση, το άρθρο αυτό θα καθίστατο κενό περιεχομένου, καθόσον αναφέρεται ακριβώς σε «σκοπό προβλεπόμενο στο άρθρο 1 παράγραφος 1 άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέγονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα […]».

54. Επί τη βάσει αυτή θα προσπαθήσω να εξηγήσω γιατί, εν προκειμένω, τα επίμαχα δεδομένα συνελέγησαν και υποβλήθηκαν σε επεξεργασία για έναν από τους σκοπούς (αυτόν της «διερεύνησης») που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680, πράγμα που σημαίνει ότι η οδηγία αυτή έχει εφαρμογή και ότι, ως εκ τούτου, η επεξεργασία είναι νόμιμη.

55. Επικουρικώς, εάν τα δεδομένα είχαν συλλεγεί και υποβληθεί σε επεξεργασία για δύο εκ των απαριθμούμενων στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680 σκοπών, η νομιμότητα της συλλογής και επεξεργασίας αυτής θα ήταν επίσης αδιαμφισβήτητη.

1. Ένας και μοναδικός σκοπός

56. Στο πλαίσιο των ποινικών ερευνών δεν είναι πάντοτε δυνατό να προσδιοριστεί εξαρχής το δικονομικό καθεστώς των εμπλεκόμενων προσώπων. Σε πολλές περιπτώσεις, σκοπός των ερευνών αυτών είναι ο εντοπισμός και, κατά συνέπεια, η «κατηγοριοποίηση» όσων εκ πρώτης όψεως φέρονται ως αυτουργοί, θύματα ή μάρτυρες των πράξεων.

57. Κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού αυτού σταδίου, είναι λογικό να υπάρχει κάποια ρευστότητα στην *κατηγοριοποίηση*. Η διερεύνηση είναι αυτή που θα οδηγήσει, βάσει των αποτελεσμάτων της, στον ακριβή προσδιορισμό της ιδιότητας που θα φέρουν τα πρόσωπα αυτά κατά την εκδίκαση των πράξεων.

58. Τούτο ισχύει, ιδίως, σε υποθέσεις όπως αυτή της κύριας δίκης. Σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, υπήρξαν συμπλοκές μεταξύ διαφόρων ατόμων. Σε ένα εξ αυτών, το οποίο αρχικώς φερόταν ως θύμα, απαγγέλθηκε τελικώς η κατηγορία του αυτουργού στην τέλεση των επιθέσεων αυτών.

59. Υπό τις συνθήκες αυτές, το σύνολο των οικείων ενεργειών εμπίπτει στην έννοια της «διερεύνησης» του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680. Ο σκοπός των ενεργειών αυτών ήταν, συνεπώς, ένας και μοναδικός και ανταποκρίνεται σε έναν από τους «σκοπούς» για τους οποίους επιτρέπεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

60. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες ως προς το εάν η ερμηνεία αυτή του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 συνάδει με την αιτιολογική σκέψη 31 της ίδιας οδηγίας [16].

61. Συμφωνώ με την άποψη της πλειονότητας των διαδίκων ότι η αιτιολογική αυτή σκέψη, όπως και το άρθρο 6 της οδηγίας 2016/680, το οποίο την αναπαράγει, δεν είναι κρίσιμα προκειμένου να διαπιστωθεί εάν επήλθε η μεταβολή σκοπού στην οποία αναφέρεται το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

62. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 2016/680, *σαφής διάκριση* μεταξύ των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διαφορετικών κατηγοριών υποκειμένων των δεδομένων χωρεί μόνον «κατά περίπτωση και στον βαθμό του εφικτού». Για τους λόγους που έχουν ήδη αναφερθεί, δεν είναι εύκολο να προσδιοριστούν εξαρχής με σαφήνεια οι «διάφορες κατηγορίες υποκειμένων των δεδομένων» στο πλαίσιο αρχικής έρευνας με αντικείμενο πράξεις όπως αυτές που συνέβησαν εν προκειμένω. Επιπλέον, ο ίδιος συμμετέχων στις πράξεις αυτές μπορεί να συγκεντρώνει την ιδιότητα του θύματος και του αυτουργού των επιθέσεων.

63. Ακόμη και αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων που έχουν συλλεγεί στο πλαίσιο ποινικής έρευνας επετύγχανε να διακρίνει με σαφήνεια, *εξαρχής και καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας*, μεταξύ θυμάτων, υπόπτων και μαρτύρων, το γεγονός αυτό δεν θα μετέβαλλε τον σκοπό (τη διερεύνηση) για τον οποίον τα δεδομένα αυτά συνελέγησαν και υποβλήθηκαν σε επεξεργασία.

64. Με άλλα λόγια, το γεγονός ότι, στο πλαίσιο ποινικής έρευνας, αποδίδεται διαδοχικώς η μια ή η άλλη ιδιότητα (θύμα, μάρτυρας, εμπλεκόμενος) στα οικεία πρόσωπα δεν συνεπάγεται απαραιτήτως μεταβολή σκοπού κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680.

2. Δύο παράλληλοι σκοποί

65. Επικουρικώς, εφόσον συνέτρεχε η περίπτωση του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680, τότε η επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα ήταν σύμφωνη με τις προϋποθέσεις νομιμότητας που θέτει η εν λόγω οδηγία. Τούτο επισήμαναν η Βουλγαρική και η Τσεχική Κυβέρνηση, με τις οποίες συμφωνώ.

66. Καίτοι εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να το επαληθεύσει, δεν φαίνεται, εντούτοις, να υφίσταται αμφιβολία περί του ότι η βουλγαρική εισαγγελία θα ήταν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η υπεύθυνη επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του VS «για οποιονδήποτε σκοπό προβλεπόμενο στο άρθρο 1 παράγραφος 1 άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέγονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα». Πληρούται, συνεπώς, η πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2016/680.

[16] «Αναπόσπαστο στοιχείο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και της αστυνομικής συνεργασίας είναι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία αφορούν διαφορετικές κατηγορίες υποκειμένων των δεδομένων. Επομένως, *όπου αρμόζει και στον βαθμό του εφικτού*, θα πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν σε διαφορετικές κατηγορίες υποκειμένων δεδομένων [...]». Η υπογράμμιση δική μου.

67. Όσον αφορά τη δεύτερη απαίτηση που επιβάλλει το στοιχείο β′ του ίδιου άρθρου 4, παράγραφος 2, (ότι «η επεξεργασία είναι απαραίτητη και ανάλογη προς τον εν λόγω άλλο σκοπό»), φρονώ ότι:

– η αναγκαιότητά της δικαιολογείται από την αβεβαιότητα και την απροσδιοριστία που χαρακτηρίζουν τις αρχικές ποινικές έρευνες·

– η αναλογικότητά της πρέπει να αξιολογηθεί από το αιτούν δικαστήριο, το οποίο πρέπει να σταθμίσει κατά πόσον η επεξεργασία περιορίστηκε στο απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιγενόμενου σκοπού.

68. Οι απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/680, εφαρμοζόμενες εν προκειμένω, είναι ήσσονος σημασίας, επιβεβαιώνεται δε ότι η συλλογή των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπαγορεύθηκε από έναν και μόνο σκοπό: υφίσταται λογική συνέχεια μεταξύ της αρχικής επεξεργασίας τους και εκείνης που εν συνεχεία οδήγησε στην απαγγελία κατηγορίας εναντίον του υποκειμένου των δεδομένων.

69. Δεν απαιτείται, συνεπώς, να επιβεβαιωθεί η αρμοδιότητα ενός νέου υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων (ο οποίος θα είναι σε κάθε περίπτωση το ίδιο πρόσωπο), ούτε είναι δύσκολο να διαπιστωθεί η αναγκαιότητα της δεύτερης επεξεργασίας (η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας), αφ' ης στιγμής το κριτήριο της αναλογικότητας είναι κοινό σε κάθε είδους επεξεργασία, όπως προκύπτει από τις αρχές που απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680.

Γ. Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα: ad extra επαναχρησιμοποίηση των συλλεγέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

70. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 προβλέπει τη δυνατότητα ad extra επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεγεί δυνάμει αυτού.

71. Εκκινώντας από την παραδοχή ότι, κατά κανόνα, τα δεδομένα αυτά «δεν υφίστανται επεξεργασία για σκοπούς άλλους από αυτούς του άρθρου [της] 1 παράγραφος 1», το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 εισάγει παρέκκλιση από τον κανόνα αυτόν εφόσον το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους επιτρέπει την επεξεργασία τους για σκοπούς άλλους από εκείνους του άρθρου 1, παράγραφος 1. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμογή έχει ο ΓΚΠΔ (υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης).

72. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί:

– εάν ο ΓΚΠΔ έχει εφαρμογή σε περίπτωση κατά την οποία οι πληροφορίες που έχουν συλλεγεί στο πλαίσιο ποινικής έρευνας διαταχθείσας από την εισαγγελία χρησιμοποιούνται στη συνέχεια από την ίδια την εισαγγελία προς αντίκρουση αγωγής που έχει ασκήσει κατ' αυτής το υποκείμενο των δεδομένων·

– εάν, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα αυτό, ο όρος «έννομα συμφέροντα» του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του ΓΚΠΔ περιλαμβάνει την προσκόμιση των επίμαχων δεδομένων για τους σκοπούς της άμυνας της εισαγγελίας στο πλαίσιο της προαναφερθείσας πολιτικής δίκης.

1. Επί του παραδεκτού του προδικαστικού ερωτήματος

73. Η IVSS υποστηρίζει ότι, αφ' ης στιγμής η καταγγελία του VS είχε κατά τον οικείο χρόνο απορριφθεί ως εκπρόθεσμη, το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτο.

74. Δεν συμμερίζομαι την ένσταση αυτή.

75. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσης ή όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν [17].

76. Η ένσταση της IVSS αφορά ζήτημα που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του αιτούντος δικαστηρίου. Σε αυτό και μόνον εναπόκειται να προσδιορίσει με δική του ευθύνη το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το προδικαστικό ερώτημα που υποβάλλεται στο Δικαστήριο [18].

77. Τόσο ο ισχυρισμός της IVSS περί εκπροθέσμου όσο και η σημασία του για τους σκοπούς της διαφοράς αποτελούν ζητήματα των οποίων η εκτίμηση απόκειται αποκλειστικά στο αιτούν δικαστήριο. Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο ενέμεινε στην άποψή του ότι το ερώτημα είναι κρίσιμο για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, παρά το εκπρόθεσμο που επικαλείται η IVSS [19].

78. Η εκτίμηση αυτή δεν μπορεί να ελεγχθεί από το Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται, κατ' αρχήν, από την ερμηνεία και την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, δικονομικού και ουσιαστικού, στην οποία προβαίνουν τα δικαστήρια κατά τον καθορισμό του πλαισίου εντός του οποίου υποβάλλεται η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

2. Επί της ουσίας

79. Λαμβανομένου υπόψη του σκεπτικού που εξέθεσε το αιτούν δικαστήριο ως προς τη λυσιτέλεια υποβολής του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, αυτό που κατ' ουσίαν ζητεί από το Δικαστήριο είναι να αποφανθεί εάν η διαβίβαση των επίμαχων δεδομένων συνιστά «επεξεργασία δεδομένων» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημεία 1 και 2, του ΓΚΠΔ [20] και εάν η επεξεργασία αυτή ήταν νόμιμη σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΓΚΠΔ.

α) Επί της ύπαρξης επεξεργασίας δεδομένων

80. Το άρθρο 4, σημεία 1 και 2, του ΓΚΠΔ, καθώς και το άρθρο 3, σημεία 1 και 2, της οδηγίας 2016/680, ορίζουν με τον ίδιο τρόπο τις έννοιες «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» και «επεξεργασία».

17 Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2017, Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725, σκέψη 50).

18 Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2014, YS κ.λπ. (C-141/12 και C-372/12, EU:C:2014:2081, σκέψη 63).

19 Σημείο 34.12, τρίτο εδάφιο, της διάταξης περί παραπομπής.

20 Βλ. σημείο 34.12, πρώτο εδάφιο, της διάταξης περί παραπομπής.

81. Σύμφωνα με τους ορισμούς αυτούς, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η εισαγγελία σκόπευε να χρησιμοποιήσει προς άμυνά της ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου «πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο φυσικό πρόσωπο», η οποία περιελάμβανε «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» του VS.

82. Κατά τη διαβίβαση των δεδομένων αυτών προσωπικού χαρακτήρα στο πολιτικό δικαστήριο, ορισμένες «πράξεις» που συνιστούν «επεξεργασία δεδομένων» πραγματοποιήθηκαν χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων. Δεν χωρεί αμφιβολία ότι η ίδια η εισαγγελία θα τα είχε τουλάχιστον *συμβουλευτεί* προκειμένου να εκτιμήσει την ενδεχόμενη χρησιμότητά τους για τη υπεράσπιση της θέσης της στην πολιτική δίκη. Επίσης, κατά πάσα πιθανότητα, τα δεδομένα θα είχαν, για τον ίδιο σκοπό, *οργανωθεί, δομηθεί, προσαρμοστεί ή τροποποιηθεί* και, φυσικά, *κοινοποιηθεί και γνωστοποιηθεί*, έστω και κατ' ελάχιστον, όταν ζητήθηκε η προσκόμιση τους στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης [21].

83. Εν ολίγοις, η εισαγγελία, κατά το μέρος που καταχώρισε, εισήγαγε στα αρχεία της, αποθήκευσε, συμβουλεύτηκε και ζήτησε από το πολιτικό δικαστήριο να κάνει δεκτές ως αποδεικτικά στοιχεία πληροφορίες συλλεγείσες στο πλαίσιο ποινικής έρευνας, προέβη σε επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του VS.

84. Η IVSS και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η εισαγγελία μπορεί να είναι «υπεύθυνος επεξεργασίας» μόνον υπό την ιδιότητα της αρμόδιας αρχής για ποινικούς σκοπούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2016/680.

85. Τούτο δεν σημαίνει, κατά τη γνώμη μου, ότι το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα είναι άνευ αντικειμένου, όπως ισχυρίζεται η IVSS. Σημαίνει, αντιθέτως, ότι η νομιμότητα της δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 επεξεργασίας θα πρέπει να ελεγχθεί υπό το πρίσμα του ΓΚΠΔ.

86. Το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο θα είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων στην εν λόγω διαδικασία μετά την ενώπιόν του προσκόμισή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 55, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ, οι αποφάσεις του εκφεύγουν του ελέγχου της εποπτικής αρχής εφόσον λαμβάνονται κατά την άσκηση δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων [22].

87. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο περιορίζει το ερώτημά του στη δυνατότητα εφαρμογής του ΓΚΠΔ κατά τον χρόνο κατά τον οποίον η εισαγγελία επιδιώκει να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που έχει συλλέξει ως «υπεύθυνος επεξεργασίας», κατά την έννοια της οδηγίας 2016/680, προς άμυνά της σε πολιτική δίκη.

88. Βάσει όσων μόλις εξέθεσα, φρονώ ότι ο ΓΚΠΔ τυγχάνει εφαρμογής, καθόσον μεταξύ των σκοπών που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 δεν περιλαμβάνεται η άμυνα της εισαγγελίας στο πλαίσιο πολιτικής δίκης.

[21] Το αίτημα για προσκόμιση, ως αποδεικτικού στοιχείου, των δεδομένων που περιέχονται στις δικογραφίες της εισαγγελίας συνεπάγεται *διαβίβαση* πληροφοριών σχετικά με το πρόσωπο του VS, καθόσον το αίτημα έπρεπε να στηρίζεται στη συνάφεια των δεδομένων αυτών, εκτιμώμενη, έστω και ενδεικτικά, υπό το πρίσμα του περιεχομένου τους.

[22] Ως προς την ερμηνεία του άρθρου αυτού, βλ. απόφαση της 24ης Μαρτίου 2022, Autoriteit Persoonsgegevens (C-245/20, EU:C:2022:216, σκέψεις 23 επ.).

β) Επί της νομιμότητας της επεξεργασίας υπό το πρίσμα του ΓΚΠΔ

89. Οι προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα απαριθμούνται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ: «[η] επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις», οι οποίες περιγράφονται εν συνεχεία. Η απαρίθμηση είναι εξαντλητική [23].

90. Από τις προϋποθέσεις αυτές δεν συντρέχουν, κατά τη γνώμη μου, αυτές που αφορούν τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (στοιχείο α′), την εκτέλεση σύμβασης (στοιχείο β′), τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση (στοιχείο γ′) [24] ή τη διαφύλαξη *ζωτικού συμφέροντος* του υποκειμένου των δεδομένων ή τρίτου (στοιχείο δ′).

91. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η προϋπόθεση του στοιχείου στ′ του άρθρου 6, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ πληρούται. Ωστόσο, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, το τελευταίο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου αποκλείει εν προκειμένω την εφαρμογή του στοιχείου στ′, καθόσον η προϋπόθεση αυτή «δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους» [25].

92. Σε απάντηση προς ερώτηση του Δικαστηρίου, η Βουλγαρική Κυβέρνηση, υποστηριζόμενη ως προς το σημείο αυτό από την Τσεχική και την Ολλανδική Κυβέρνηση, ενέμεινε στη δυνατότητα εφαρμογής της προϋπόθεσης του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του ΓΚΠΔ. Προβάλλει την ανάγκη να ληφθεί υπόψη «η φύση της δραστηριότητας που ασκεί η εισαγγελία», η οποία, αν και δημόσιος φορέας, δύναται να μετέχει σε πολιτικές δίκες ως «ισότιμος διάδικος» [26].

93. Ωστόσο, τα «έννομα συμφέροντα» τα οποία η εισαγγελία θα μπορούσε να υπερασπιστεί ως δημόσια αρχή σε κινούμενη κατ' αυτής διαδικασία που αφορά τη στοιχειοθέτηση ευθύνης της λόγω της δικονομικής δράσης της εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του ΓΚΠΔ, όπως ρητά προβλέπει το τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου.

94. Σε σχέση με τις αρχές που ενεργούν σε εκτέλεση των καθηκόντων που τους αναθέτει ο νόμος (εν προκειμένω, άσκηση ποινικής δίωξης και εκπροσώπηση του Δημοσίου έναντι αξιώσεων αποζημίωσης λόγω αστικής ευθύνης), το κρίσιμο συμφέρον, για τους σκοπούς του άρθρου 6, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, είναι το δημόσιο συμφέρον που, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος, 1 στοιχείο ε′, του ίδιου άρθρου, υπαγορεύει τις ενέργειες αυτές.

95. Σκοπός της προϋπόθεσης του στοιχείου στ′ είναι η ικανοποίηση των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

[23] Σε σχέση με το παρόμοιο κείμενο της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31), βλ. απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2011, ASNEF (C-468/10 και C-469/10, EU:C:2011:777).

[24] Η εισαγγελία δεν είναι *υποχρεωμένη* εκ του νόμου να ζητήσει την προσκόμιση των επίμαχων δεδομένων ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου.

[25] Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 47 του ΓΚΠΔ, «[δ]εδομένου ότι εναπόκειται στον νομοθέτη να παρέχει διά νόμου τη νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις δημόσιες αρχές, η εν λόγω νομική βάση δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στην επεξεργασία από τις δημόσιες αρχές κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους».

[26] Σημεία 45 και 49 της γραπτής απάντησης της Βουλγαρικής Κυβέρνησης σε ερώτηση του Δικαστηρίου.

96. Συνεπώς, η ρήτρα αυτή δεν αφορά τόσο τις δυνατότητες άμυνας της δημόσιας εξουσίας –οι οποίες θα μπορούσαν να στηριχθούν στο στοιχείο ε′– όσο την ενδεχόμενη υπερίσχυση των συμφερόντων, δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων έναντι του υπευθύνου επεξεργασίας ή τρίτου. Εφαρμόζεται, μάλλον, σε συγκρούσεις μεταξύ (ιδιωτών) μερών των οποίων τα συμφέροντα δεν έχουν δημόσιο χαρακτήρα.

97. Δεδομένου ότι η εισαγγελία ενεργεί, εξ ορισμού, υπό την ιδιότητα του κρατικού οργάνου, είναι σκόπιμο να εξεταστεί κατά πόσον η επίμαχη επεξεργασία βρίσκει κάλυψη στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, του ΓΚΠΔ.

98. Τούτο θα συνέβαινε εάν η εν λόγω επεξεργασία ήταν «απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί» στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

99. Θα επικεντρωθώ στον πρώτο από αυτούς τους δύο σκοπούς, χωρίς να απαιτείται εξέταση του δεύτερου [27], προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η παρέμβαση της εισαγγελίας σε πολιτική δίκη με αντικείμενο αξίωση αποζημίωσης λόγω της συμπεριφοράς της ανταποκρίνεται στην εκπλήρωση καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος.

100. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο [28], στην εισαγγελία εναπόκειται η εκπροσώπηση του Δημοσίου σε διαδικασίες εξωσυμβατικής ευθύνης για ζημίες που προκλήθηκαν από την καθυστέρησή του. Στον ίδιο αυτό βαθμό, η εισαγγελία παρεμβαίνει προς υπεράσπιση των γενικών (οικονομικών) συμφερόντων του Δημοσίου και, ως εκ τούτου, κατ' άσκηση καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος [29].

101. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 θέτει ως προϋπόθεση για την ad extra επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων που περιλαμβάνονται στις δικογραφίες ότι η επεξεργασία τους επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους. Καθόσον ενδιαφέρει εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει την ύπαρξη τέτοιας δυνατότητας στο πλαίσιο της εκπλήρωσης καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος που έχει ανατεθεί στην εισαγγελία προς υπεράσπιση των οικονομικών συμφερόντων του Δημοσίου.

[27] Όπως επισημαίνει η Ολλανδική Κυβέρνηση, η υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου στο πλαίσιο πολιτικής δίκης δεν συνιστά per se και αυτοτελώς άσκηση *δημόσιας εξουσίας* κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, δεύτερη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ.

[28] Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (νόμος περί αστικής ευθύνης του Δημοσίου και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης· DV αριθ. 60, της 5ης Αυγούστου 1988). Σε απάντηση προς ερώτηση του Δικαστηρίου, η Βουλγαρική Κυβέρνηση διευκρίνισε ότι η νομική βάση δυνάμει της οποίας ενήχθη η εισαγγελία ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου είναι το άρθρο 2b του εν ως άνω νόμου, το οποίο ρυθμίζει τις προϋποθέσεις και τις λεπτομέρειες για τη στοιχειοθέτηση εξωσυμβατικής ευθύνης του Δημοσίου σε περίπτωση προσβολής του δικαιώματος προσώπου να εκδικασθεί η υπόθεσή του εντός εύλογης προθεσμίας.

[29] Σύμφωνα με τη βουλγαρική νομοθεσία, οι αγωγές αποζημίωσης πρέπει να ασκούνται κατά των αρχών που φέρεται να προκάλεσαν τη ζημία. Οι αρχές αυτές έχουν την ιδιότητα του εναγομένου στην αντίστοιχη πολιτική δίκη. Πέραν των δικονομικών αυτών κανόνων, γεγονός παραμένει ότι η αξίωση αποζημίωσης στρέφεται, σε τελική ανάλυση, κατά του συνόλου του Δημοσίου, την υπεράσπιση του οποίου αναλαμβάνει σε κάθε περίπτωση εκείνο από τα όργανά του το οποίο ευθύνεται άμεσα για τη (φερόμενη) ζημία.

102. Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ, η νομική βάση της επεξεργασίας κατά την παράγραφο 1, στοιχείο ε' «μπορεί να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για την προσαρμογή της εφαρμογής των κανόνων» του ίδιου του ΓΚΠΔ [30]. Εάν μια τέτοια νομική βάση προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους που έχει εφαρμογή στον υπεύθυνο επεξεργασίας, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να την εντοπίσει [31].

103. Τέλος, ακόμη και αν το αιτούν δικαστήριο δεν έχει προσδιορίσει τη σχετική νομική βάση, η συμβατότητα της επίμαχης επεξεργασίας με τον σκοπό για τον οποίο συνελέγησαν τα επίμαχα δεδομένα πρέπει να καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του ΓΚΠΔ. Προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, οποιαδήποτε σχέση μεταξύ του αρχικού και του επιγενόμενου σκοπού, το πλαίσιο στο οποίο συνελέγησαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και η φύση των τελευταίων, οι πιθανές συνέπειες της νέας επεξεργασίας για το υποκείμενο των δεδομένων και η ύπαρξη κατάλληλων εγγυήσεων.

V. Πρόταση

104. Βάσει των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο Administrativen sad – Blagoevgrad (διοικητικό πρωτοδικείο του Blagoevgrad, Βουλγαρία) ως εξής:

«1) Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα δεδομένα προσώπου φερόμενου ως θύματος ποινικού αδικήματος, τα οποία συλλέγονται στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, υποβάλλονται σε επεξεργασία για τον ίδιο σκοπό που είχε δικαιολογήσει τη συλλογή τους όταν στο πρόσωπο αυτό απαγγέλλονται εν συνεχεία κατηγορίες στο πλαίσιο της ίδιας ποινικής διαδικασίας.

2) Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2016/680 έχει την έννοια ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ, έχει εφαρμογή όσον αφορά τη χρήση από την εισαγγελία, προς άμυνά της σε πολιτική δίκη, πληροφοριών που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.

[30] Οι διατάξεις αυτές μπορούν να αφορούν «τις γενικές προϋποθέσεις που διέπουν τη σύννομη επεξεργασία από τον υπεύθυνο επεξεργασίας· τα είδη των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία· τα οικεία υποκείμενα των δεδομένων· τις οντότητες στις οποίες μπορούν να κοινοποιούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και τους σκοπούς αυτής της κοινοποίησης· τον περιορισμό του σκοπού· τις περιόδους αποθήκευσης· και τις πράξεις επεξεργασίας και τις διαδικασίες επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για τη διασφάλιση σύννομης και θεμιτής επεξεργασίας, όπως εκείνα για άλλες ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο IX».

[31] Σε απάντηση προς ερώτηση του Δικαστηρίου, η Βουλγαρική Κυβέρνηση υποστήριξε ότι η νομική βάση πρέπει να αναζητηθεί στο πλαίσιο του διττού ρόλου της εισαγγελίας: είναι, αφενός, εκπρόσωπος του Δημοσίου στην πολιτική δίκη και, αφετέρου, εκδότης επίσημου εγγράφου με νομική σημασία για τη δίκη. Υφίστανται, συνεπώς, κατά την άποψή της, δύο νομικές βάσεις: αυτή του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ΓΚΠΔ, ως «εκδότης επίσημου εγγράφου» κατά την έννοια του άρθρου 179 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 186. Και εκείνη του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του ΓΚΠΔ, ως διάδικος σε δίκη κατ' άσκηση των νομικών υποχρεώσεών της (σημεία 31 και 32 της γραπτής απάντησης της Βουλγαρικής Κυβέρνησης).

3) Η κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεγεί στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και έχουν εν συνεχεία καταχωριστεί, αποθηκευτεί και εξεταστεί με σκοπό την άμυνα της εισαγγελίας σε πολιτική δίκη με αντικείμενο αξίωση αποζημίωσης λόγω των ενεργειών της κατά την άσκηση των καθηκόντων της συνιστά "επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 1, του κανονισμού 2016/679.

4) Η νομιμότητα της επεξεργασίας αυτής δύναται, κατ' αρχήν, να βρει έρεισμα στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 2016/679.»